

Базовий аналітичний звіт за результатами проведеного консультаційного заходу за методом DIY4Change для легкої промисловості Хмельницької МТГ.

(підготовлено Коваленко О.Л. ГО Форум розвитку громадянського суспільства»)

1. Аналіз проблем/викликів

Аналіз висловлених учасниками (влада, бізнес, наука/освіта) викликів свідчить про наявність глибоких системних бар'єрів, які стримують перехід галузі від розпорошеної конкуренції до моделі «потрійної спіралі». Усі проблеми можна узагальнити у 7 ключових блоків:

1. Кадровий голод та криза людського капіталу (Ключовий біль)

- Кількісний і якісний дефіцит. Бракує як робітничих спеціальностей (швачки, закрійники), так і управлінців керівної ланки, дизайнерів та спеціалістів із ЗЕД.
- Непрестижність галузі. Низький рівень популяризації робітничих професій серед молоді та відсутність сучасних дизайнерських шкіл.
- Фактори війни. Потреба у бронюванні критично важливих працівників, мобілізаційні ризики, професійні хвороби та висока внутрішня конкуренція за робочу силу.

2. Критична імпортозалежність та розірвані ланцюжки вартості

- Практично повна відсутність власної сировинної бази в Україні (тканини, фурнітура, нитки).
- Обмежений доступ малих та середніх підприємств (МСП) до якісної сировини.
- Незбалансованість і слабка налагодженість у ланцюжках створення доданої вартості.

3. Низький рівень інновацій, автоматизації та інфраструктурні обмеження

- Технологічне відставання. Слабка впроваджуваність Smart-технологій, недостатня автоматизація та цифровізація виробничих процесів.
- Дефіцит інфраструктури. Відсутність спеціалізованих виробничих приміщень, повільний розвиток індустріальних парків.
- Екологічний виклик. Відсутність системного підходу та сертифікації для раціональної переробки/утилізації текстильних відходів.

4. Бар'єри у виході на зовнішні ринки (Експорт та ЗЕД)

- Низька компетенція: Брак знань у сфері митного законодавства, ЗЕД, фінансових інструментів (інкасо, міжнародні розрахунки).
- Слабкий маркетинг: Нездатність системно просувати хмельницькі бренди за кордоном.
- Адміністративні та регуляторні обмеження: Неможливість закордонних відряджень для чоловіків-керівників/фахівців та відсутність сприятливої нормативної бази для експорту.

5. Доступ до фінансування та грантових ресурсів

Дорогі банківські кредити для інвестування в розвиток бізнесу.

Відсутність знань про міжнародні грантові програми та брак фахівців (грант-райтерів), здатних якісно упаковувати проєкти під вимоги донорів.

6. Роз'єднаність галузі та висока частка «тіньового» сектору

Невміння об'єднуватися: Низький рівень довіри між підприємцями, відсутність спільних галузевих стратегій та дорожніх карт.

Тінізація: Великий обсяг недекларованого виробництва та нечесна конкуренція всередині регіону. При цьому є запит на готовність до прозорості за умов рівних правил гри.

7. Неефективність державних механізмів підтримки та захисту

Відсутність дієвих програм захисту українського виробника на внутрішньому ринку.

Проблеми з доступом до державних тендерів через непрозорість майданчика ProZorro та корупційні ризики.

Необхідність скасування ввізного мита на сучасне виробниче обладнання.

2. Узагальнення ідей

Учасники заходу запропонували серію реалістичних та практично-орієнтованих рішень. Слід зазначити, що більшість ідей лежать у площині **побудови інституційної підтримки, підвищення кваліфікації та оптимізації процесів**, що безпосередньо відповідає концепції «потрійної спіралі» (залучення знань, консультацій та нових підходів).

Запропоновані рішення згруповано за логічними напрямками:

1. Розвиток людського капіталу та популяризація галузі:

- Короткострокова практична освіта. Організація гнучкого, інтенсивного навчання за затребуваними напрямками (3D-моделювання одягу в CLO 3D, управлінська діяльність, підготовка механіків, закрійників, технологій, дизайнерів).
- Профорієнтація та популяризація. Залучення професійних маркетологів та PR-фахівців для формування позитивного іміджу легкої промисловості серед школярів, підлітків та молоді з метою припливу нових кадрів у галузь.

2. Операційна ефективність та технологічна модернізація:

- Впровадження Lean-технологій. Залучення експертної та консультаційної підтримки для впровадження принципів ощадливого виробництва (Lean) на підприємствах громади. Це дозволить оптимізувати внутрішні процеси, знизити витрати та підвищити продуктивність праці без суттєвих капіталовкладень.

3. Консультаційна та інвестиційно-фінансова підтримка:

- Консалтинг щодо фінансування та інвестицій. Забезпечення бізнесу якісною консультаційною допомогою щодо пошуку джерел фінансування, підготовки проєктів під міжнародні грантові програми та залучення інвестиційних ресурсів для розвитку.